

Pension for enhver Enke, der nyder en saadan, fra det Dødsfald, hun indtræder i nyt Egteskab. Det forekommer mig altsaa at være en Analogi, der er langt nærmere end den af ham paapegede, ligesom jeg ogsaa troer, at det, jeg først og fremmest stillede i Spidsen, for den almindelige Opfattelse ligger meget nær, at hun nemlig bliver fuldkommen myndig, naar hun er Enke, og bliver fuldkommen umyndig, naar hun indgaaer et nyt Egteskab. Forresten troer jeg som sagt, at Sagen er uddebatteret, og jeg skal derfor slutte med den Ytring, at hvis Loven ikke erholder en saadan Bestemmelse, vil dette gjøre det meget vanskeligt for mig at stemme for den i det Hele.

Moltke-Switsfeldt: Som større Fordegsøier er det blot med nogle faa Ord, at jeg skal modsiges den Paastand, vi have hørt udtale idag, at Godseieren skulde have ligemegen Betryggelse, hvad enten Gaarden blev drevet ved en Enkes Mand eller ved et Tjenestetjende. Det kan kun forholde sig saaledes i det enkelte Tilfælde, hvor Enken sidder uden Børn, og hvor Manden da kan gaae ud fra den Forudsætning, at man efter Enkens Død, naar han ellers driver Gaarden paa en fornuftig og ønskelig Maade, beholder hant som Gaardens Fæster; men det er det sjældneste Tilfælde, at Enken ingen Børn har. I Almindelighed hensesidder Enken med Børn, og hun bliver da siddende ved Gaarden saalænge, indtil de vore op, for at hun paa den Maade kan erhverve sig den Sum, der er nødvendig, for at den ældste Søn kan betale Indsætning og faae Gaarden. Her vil Mandens Interesse være aldeles modsat Børnens og altsaa ogsaa Enkens. Just deri, at et Tyende kan opsiges, ligger der en Betryggelse for Godseieren og for Børnene, fordi Tyendet jo desaaarsag vil tage Hensyn baade til Moderens og Børnens Interesse af, at Gaarden bliver drevet vel, fordi dette netop ogsaa er hans egen Interesse, hvorimod det netop er i den Mand's Interesse, der skal gaae fra Gaarden, saasnart Enken dør, og der er en Søn, der kan fæste Gaarden efter hende, hvilken i Reglen aldrig bliver forbigaaet, at udjuge Gaarden og see at gaae bort fra den med den størst mulige Capital.

Christensen: Derksom jeg ikke huffer feil, har allerede den ærede Indenrigsminister ytret, at han troede ikke, at hele denne Betragtning om en Udsugning af Forberne havde meget for sig. Det er ogsaa aldeles min Overbeviisning. Som det allerede er oplyst, er der meget faa, om overhovedet nogle, Landmænd eller Landbrugere, der betvivle, at den mest Fordeel ved at drive Jordbrug faaes ved at drive det godt, og vil den sidste ærede Taler indvende, at han mener, at med Rette maaskee med Rette, thi jeg troer ikke det, stemmer ganske med den Anskuelse, der hersker i Bondestanden, og som følges i Virkeligheden men vil han indvende, og jeg vil forudsætte, at den sidste ærede Taler har Ret i, at den nye Mand antager, at han i sin Tid, naar Konen dør, vil blive fordriven fra Gaarden af een af Sønnene, i Reglen af den ældste Søn. saa siger jeg, at selv under denne Forudsætning ligger det i den almindelige menneskelige Natur, at man aldrig forestiller sig, at Døden er nær, men tværtimod tænker sig den meget fjern, fjernere, end Tilfældet viser. Skulde altsaa en Mand have Tanke om at ville gaae ind paa at drive Gaarden paa en virkelig flæk Maade, saa vil han aabenbart arbejde imod sig selv, og jeg paastaar ogsaa, at man i det virkelige Liv skal have meget vanskeligt ved at vise Exempler derpaa. Kan der anføres enkelte Exempler, vil dette i alt Fald for mig kun betyde saameget, at man lægger Mærke til Undtagelserne, men ikke til, hvad der er Reglen.

Efterat Formanden havde gjentaget sin i Gaarsmødet ved Begyndelsen af Forhandlingerne om nærværende Affnit gjorte Bemærkning om den Orden, hvori de paagældende Afstemningspunkter maatte foretages, gik man over til Afstemning, hvorved

1) Forslag af Udvalgets Mindretal (Larsen og Willing)

at der tilføies en ny § 8, saalydende:

„Naar en Fæster paa Grund af Alderdom eller Svagelighed eller hans Enke foranlediges til at frasige sig Fæstestedet, komme de i §§ 3, 4, 5 og 6 indeholdte Bestemmelser til